

libros tabulis», OPou, *TbPu.*, 176); com també el quadro de fusta que hom pinta [Llull, *AlcM*, §§ 1e-i].

Una altra aplicació semblant a aquestes fou la de la post damunt la qual es plegava una tela exportada, o destinada a ser venuda: en aquest sentit el tenim en els docs. més antics, referida al que es paga per cada un dels bolics de teles, embalats així: «peça de telas de Rems --- (paga) 2 diners de corredures ---; item posts de cendats dobles de Lucha: 12 drs. de corredures ---; it. posts de cendats reforssats e plans: 8 drs. de corredures ---; item porpra o cendat ---», en la tarifa dels corredors de Barcelona de 1271 (*EntreDL* I, 158, §§ 72, 73); «post de sendatz refortsatz o plans, 6 diners» en la Reva de Perpinyà de 1295 (*RLR* v, 25).

Podia designar peces de fusta usades per a treballs de fusters i llenyataires: «el dit Arnau deu tener la un cap de la linya als ditz maestres --- quan linyen tines o vayxels o bigues o cayratz o postz», ross. 1321 (*RLR* xxxii, 414); el leonet de la falla que sorprenent un bosquerol, intenta devorar-lo per les bones, tot mostrant-se encantat de la bona flaire que fan aquells arbres tallats, caurà en el parany que li posa l'home: «si vós me teníets lo peu entre dues posts que yo serre, e les fregàvets bé ab les dues potes, e puys vos passàvets la pota per la cara ---», quedaria performat, però el que queda és encletxat «entre les dues posts» que li estreny el savi pagès, Eiximenis (*Terç*, § 105, *NCL* vi, 109.6).

Així és com s'aplicà a l'home, amb referència a propòsits terribles: els sacerdots jueus el «volian matar; de altra part, los germans lo empenyen que anàs en Judea: axí, entre dos posts stava», StVicentF (*Quar.*, 232.36); els condemnats, a Tortosa, «córreguen la ciutat, ab un clau que-ls sia més en la pellerena del membre e 'n una post ---» a. 1386 (*Llibre dels Privilegis* d'Ulldecona, p. 200); «tagells de roure: scandulae; posts: tabula, postis», OPou (*TbPu.*, 152).

Anàlogament s'aplica, entre altres coses, a fustam usat en molins, recs i sèquies: «tota la messiò que-s fassa per los exaugadors qui són e-ls molins ---, axí quan és en posts e en pals e eixerments ---, que aça a pagar la meitat aquel qui tenrà los molins», doc. ross. de 1309 (*RLR* viii, 70); «les pots» usades a la molina de Roní, a. 1602 (en el Capbreu de Rialb, 73r, que hi despulla el 1964); en la fesa de les sèquies d'Alginet n'usen unes quantes, o bé una *póst*, per «fer la parà» (1962). La destinada a portar pa d'una banda a l'altra o a ficar-lo dintre el forn: «pa no prou llevat, o que no és bo ---; la post del pa: traphex, -ecis, tabula», «aportar lo pa al forn ---, la capsana que-s posa en lo cap, per aportar millor la post: cesticillus, torulus; la pasta ---, lleva massa ---», OPou (*TbPu.*, 218, 219). Per posar-hi un anunci, p. ex., la de l'escala de Santa Eulàlia, en la qual deuen posar el pergamí on es menciona l'ordinació de 1600-01 de què parla Jer. Pujades (*BABL* vi, 106), veg. el vol. II, 197b9. Per anar depositant-hi carn: «Ses matances --- veuríeu tres posts --- totes plenes de trosos de porcastell y sa porcasta y --- atlotes que fan tayades ---», AMAlcover (*Contarelles*, 16). Dita proverbial mall.: «qui pòsa sas estovayas du sa *post* al

forn», *DFgra.*, 611a.

També és possible de jeure, i fins dormir-hi, a sobre, que és el que recomanen els moralistes severs a la persona assaltada pels súcubus o incubus del Dimoni o la Dea de Cypros: «jaure en terra dura o sobre una *post*», StVicentF (*Serm.* I, 167.27). En el llit simple, a l'antiga, s'hi posaven màrfegues entremig, o matalassos, però a sota era d'això: «DE LA CAMBRA: les posts del llit: tabulae, asseres, lecti; los petges ---», OPou (*TbPu.*, 235); ja *lit de posts*, en un doc. mall. de 1388 (*BSAL* xi, 183). I així es va seguir fent en els llits pobres a l'antiga, amb uns bancs a cada costat, on descansaven les paral·leles peces de fusta: el *lit de posts i bancs*.

Combinació, aquesta, que quedà estereotipada, i per tant pronunciada de pressa: per a això, més que en cap cas, era un entrebanc la complicada combinació consonàntica *-sts-*, més que més aquí, on la lligada amb el mot següent en vocal feia que es pronunciés *sdz*: tal com en *aquests* (*aquests carrers*, *aquests homes*) la solució de la llengua parlada fou ometre la primera *s*, però això no sols a Mall.; on forma part de tot el sistema de la simplificadora fonètica sintàctica, pròpia dels parlars insulars: «per fer *fang-de-porc* poses *sàs pòts* ---», Bunyola, 1963.

Però no és sols mall.: un llit de *pòdz i bânz*, que així se sentia encara a Bna. i per tot el cat. central en els anys 1910-20, i després... (com ho deia el meu pare, ho escrivís o no així en *Presons Imaginàries*, Tomàs de Bajalta etc.): «quatre llits de *pots y banchs*», doc. ross. de 1675 (Desplanque, *Arch. de Thuir*, 115b). I es podia abreujar molt: «no's fassi monja --- / no dormirà en llit de plomas - ni en cambra encortinada: / haurà *g* dormí en llit de *pots* - sense llansol ni flassada» (MilàF, *Romillo.*, 202.21, versió reco. al Penedès; «dormireu en llit de *pots* - sinó que n'estigieu mala», versió D); «ha caygut el llamp al pati, / que, com sabeu, ha incendiat / les màrfegues dels guerreros, - el pallé y uns *pots y bancs*», Pitarrà (*Castell dels Tres Dragons*, *Gat.*, 170).

Altrament aquesta reducció ja la trobem en mss. molt antics, i aplicada a tota mena de combinacions: «--- D'aquella hora ensà los fransses temien més los --- que fossen dins la ciutat de Gerona, que hanc no gosaren emparar los castells e los cadafals que lo rey de Franssa havia fets fer prop lo mur ---; e-l rey de Franssa --- féu bastir grans scales e altes, de *pots* grosses e ab scalons redons, per tal que pujassen al mur ---», Desclot (§ 164, *NCL* v, 100.12). No fou aquest l'únic mètode usat pels nostres parlars vulgars, locals, car a Collsacabra *posts* fou alterat en *poys* (*BDLC* xii, 226), mètode semblant al de *puigs*, *boigs*, pronunciats *púits*, *bóits*, allà aplicat a les peces o taules que formen el sostre; a tort definit «cada una de les ---» per *AlcM*, que fabrica un inexistent singular **poit*, comparant-ho amb casos com *almoïna*, de diferent capítol fonètic; si bé no és impossible que, havent arribat a pronunciar-se *pozdz del s.*, hi vagi ajudar el canvi de la *s* implosiva sonora que evoluciona normalment en *ï*: *almoïna*, *vaiet*, *preboïde*.